

Zasadnutie predsedníctva Zväzu EKOTREND Slovakia sa konalo v dňoch 17.–19. 1. 2020 v Penzióne Pod lesom v Dolnom Smokovci a zúčastnilo sa ho spolu 16 členov. Program bol koncipovaný tak, aby sme okrem rokovania spoznali aj naše krásne veľhory. V sobotu dopoludnia na Hrebienku práve začínali medzinárodné majstrovstvá v stavaní ľadových sôch, čo bolo pre nás veľmi príjemné spštenie pobytu.

FOTO – Iveta Janštová

Každý, kto prišiel na zasadnutie, doniesol niečo na občerstvenie. Keď majiteľ penziónu videl, koľko toho máme, tak sa pre istotu pýtal, či sme prišli naozaj len na víkend...

Popoludní sme zasadnutie začali kontrolou uznesení z posledného zasadnutia. Nasledovala správa o aktivitách Zväzu medzi zasadnutiami. Jednou z nich bola účasť na nadregionálnych majstrovstvách v zabíjačke na Salaši Zbojská, ktorého sa zúčastnili štyria členovia a doporučili, aby sme túto aktivitu dali do plánu činnosti Zväzu aj v roku 2020.

V roku 2020 náš Zväz čaká voľba predsedu a predsedníctva. Zasadnutie rozhodlo, že je potrebné opätovne vyzvať všetkých členov, aby sa prejavili ohľadom kandidatúry, pričom majú poslať svoje predstavy a podnety o budúcej činnosti Zväzu EKOTREND Slovakia.

Plán činnosti na rok 2020 obsahuje väčšinou tradičné aktivity, ako napr. študijná cesta na BIOFACH Norimberg, súťaž BIOFARMA ROKA, konferencia na Ukrajine, letné ekotábory, semináre pre „predaj z dvora“ ako i jesenná celoslovenská EKO konferencia v Liptovskej Tepličke. Na poslednú spomínanú akciu predsedníctvo rozhodlo, že bude pozvaný aj partnerský zväz PRO-BIO z Českej republiky.

Člen dozornej rady Štefan Prôčka pozval všetkých koncom augusta na dožinky v jeho rodnej Dolnej Ždani. Prítomní jeho iniciatívu s radosťou prijali. Ing. Ľubomír

Pastucha člen predsedníctva Zväzu a člen Rady starších Slovenského koseckého spolku, vodca Považskej koseckej družiny navrhol, aby sa Zväz zúčastnil niektorej z akcií tohto spolku, napríklad „Prašníckeho koseckého festivalu“, ktorý bude v máji. Odsúhlasené plánované aktivity Zväzu sú zverejnené na

<https://www.ecotrend.sk/zvaz-ekologickeho/sprava/planovane-aktivity-v-roku-2020/>

Následne prebiehala diskusia o vylúčení neplatičov zo Zväzu a schválenie členstva pre nových záujemcov. Výstupy z workshopu a EKO konferencie (venovali sme sa im v predchádzajúcom príspevku Bio 6/2019) budú podkladmi pre ďalšiu činnosť Zväzu a vytvorenie návrhu kompetencií členov predsedníctva pre jednotlivé výstupy. Zaujímavá bola súhrnná informácia Miloša Homolu z pracovných stretnutí IFOAMu, ktorého sme členmi (na ďalšej stránke). Rokovanie trvalo do skorých večerných hodín a na jeho konci bolo prijaté uznesenie s osemnástimi bodmi uložených úloh pre jednotlivých členov predsedníctva.

Nasledovalo spoločenské posedenie v duchu fašiangových tradícií (fašiangy – obdobie jedla a zábavy trvajúce od Troch kráľoch do utorka pred Popolcovou alebo tzv. škaredou stredou). V nedeľu sme navštívili Tatranskú Lomnicu a Skalnaté pleso, ktoré nám privítalo slnečným počasím s krásnymi výhľadmi.

Zuzana HOMOLOVÁ

Účasť na nadregionálnych majstrovstvách v zabíjačke na Salaši Zbojská, ktorého sa zúčastnili štyria členovia Ekotrendu.

FOTO – Miloš Homola

Pozvánka na študijnú cestu na medzinárodný veľtrh BIOFACH 2020

Národná sieť rozvoja vidieka Vás v spolupráci s Ekotrend Slovakia – zväz ekologického poľnohospodárstva pozýva na študijnú cestu na medzinárodný veľtrh BIOFACH 2020, ktorá sa uskutoční v termíne 12.–14. 2. Súčasťou študijnej cesty je aj exkurzia na ekologickú farmu v Karlstettene (Rakúsko) a návšteva biopivovaru v Norimbergu.

Program študijnej cesty

12. 2. 2020 (streda)

08:45 Odchod z Nitry, ďalší nástup Zeleneč (D1)
10:45 Odchod z Bratislavy*
13:00 Exkurzia na ekologickú farmu Maierhofer, Karlstetten, Rakúsko, (spracovanie ovocia, samoobslužný obchod s biopotravinami otvorený 24 hodín), <http://bioplatzl.at/>
18:00 Schärding, Rakúsko – individuálna večera, <https://schaerding.at/tour/sd.html>
21:00 Príchod na nocľah Hotel zur Post Velburg, Nemecko, www.hotelzurpost-velburg.de

13. 2. 2020 (štvrtok)

07:00 Raňajky
08:00 Odchod do Norimbergu
09:00–18:00 Výstava BIOFACH Norimberg, <https://www.biofach.de/>
18:00 Odchod z Norimbergu do Velburgu
19:00 – 21:00 Spoločný večer
22:00 Nocľah Hotel zur Post Velburg

14. 2. 2020 (piatok)

07:00 Raňajky
08:00 Odchod do Norimbergu
9:00–11:00 Exkurzia do biopivovaru v Norimbergu, <https://www.historische-felsen-gaenge.de/fuehrungen/kombifuehrungen>
13:00 odchod z Norimbergu
21:00 Príchod do Bratislavy, ďalšie výstupy Zeleneč, Nitra

ZMENY V DOTAČNEJ POLITIKE NOVÉHO PROGRAMOVÉHO OBDOBIA EU

Komisia Uršuly von der Leyen má silnú zelenú agendu a spoločná poľnohospodárska politika (SZP) tvoriaca takmer 40 % európskeho rozpočtu by mala k týmto cieľom tiež prispieť. V rámci nového programového obdobia 2021–2027, (ktoré začne 2022, možno až 2023) čakajú farmárov zmeny v dotačnej politike.

V priebehu roka 2020 sa má každý členský štát rozhodnúť či bude podporovať ekologické poľnohospodárstvo a aké ekologické a klimatické ciele chce podporiť z verejných zdrojov.

V mnohých krajinách Európskej únie neplánujú ekologické poľnohospodárstvo podporovať v takej podobe, ako tomu bolo doteraz. Kedy certifikát ekologickej produkcie oprávňuje farmára na zvýšenie dotácií. Napríklad v Holandsku ekologické dotácie nikdy nemali a ani ich mať nebudú. (Zákazník tak znáša všetky náklady súvisiace s vyššími nákladmi na ekologickú produkciu.)

Platby v prvom pilieri, ktorých výšku doteraz ovplyvňoval predovšetkým typ pestovanej plodiny a nadmorská výška, má nahradiť **sada tzv. ekoschém**, no niektoré krajiny ich odmietajú a považujú poľnohospodárske dotácie za nástroj na zabezpečenie základného príjmu pre farmára.

Naproti tomu ekoschémy majú zabezpečiť, aby verejné peniaze boli minuté tak, aby zlepšovali život všetkých obyvateľov.

Praktické príklady ekoschém

- podpora biodiverzity (zmenšovaním plôch osiatych jednou plodinou, zvýšenie rozmanitosti pestovaných plodín, vytváranie krajinných prvkov napr. v okolí potokov,
- zadržiavanie vody v krajine (rozvoj neprodukčných plôch, oševný postup),
- opatrenia proti veternej erózii (vysádzanie stromoradií),
- zvyšovanie obsahu dusíka v pôde (zelené hnojenie, maštalných hnoj, oševný postup).

V súčasnosti v jednotlivých členských štátoch prebehla SWOT analýza a pripravujú sa strategické plány. V nich si jednotlivé členské štáty majú definovať priority, vybrať ekoschémy a prideliť im rozpočet. Zatiaľ to vyzerá, že ambiciózne ciele Európskej komisie pre novú (SZP) nebudú naplnené. V mnohých členských štátoch si plánujú vybrať také ekoschémy, ktoré sa poľnohospodárom budú plniť najjednoduchšie.

Produkty ekologického poľnohospodárstva sú vnímané ako zdravé potraviny (bez pesticídov a s vyššou kvalitou životných podmienok zvierat), ale pozitívny dopad na životné prostredie a riešenie klimatických problémov nie je verejnosťou dostatočne vnímaný.

Na meranie týchto dopadov prebieha momentálne v Európe viacero projektov.

Fínsko

Vo Fínsku sme navštívili experimentálnu farmu Poľnohospodárskej fakulty Univerzity v Helsinkách, zameranej na regeneratívne poľnohospodárstvo. Toto pomenovanie vychádza z postupnosti degeneratívne – udržateľné – regeneratívne. Cieľom je **zistiť dopad zlepšovania kvality pôdy ekologicko-environmentálnymi postupmi** nielen na výnosy ovsu, ale aj na zvyšovanie množstva uhlíka a dusíka v pôde.

Jedným z ich prístupov je **bezorebným spôsobom hospodárenia zabezpečiť, aby bola pôda celý rok zelená**. S cieľom zachytiť čo najviac slnečného žiarenia a jeho transformáciu na biomasu. Na meranie „zelenosti“ používajú mobilnú aplikáciu Canopeo, ktorá vyhodnotí nasnímané video a percentuálne vyčíslí množstvo zelenej plochy. Na boj s burinami používajú medziplodiny a orbu nahradili nožmi, ktoré v hĺbke niekoľko centimetrov odrežú rastlinám ich korene. Na takéto hospodárenie využívajú 100koňový traktor, ktorý strávi počas roka na jednom hektári hodinu a štvrt.

Positívny príklad z Dánska

Dáni kupujú najviac biotrávín na svete (10 %), 80 % Dánov kupuje biopotraviny, 50 % ich kupuje každý týždeň a napríklad neBIO detskú výživu na pulloch nenájdete vôbec.

Takýto stav nie je možné dosiahnuť bez veľmi aktívneho prístupu štátu, ktorý za svoj akčný plán rozvoja ekologického poľnohospodárstva dostal ocenenie Future Policy Award.

Akčný plán zahŕňal kampaň pre verejnosť, školenia a poradenstvo pre farmárov, bezplatné analýzy ich prechodu na ekologické poľnohospodárstvo, zmenu pravidiel verejného obstarávania (s cieľom dosiahnuť 60 % biopotrávín vo verejnom stravovaní), podporu exportu, budovanie kapacít mimovládnych organizácií, zavedenie certifikácie jedální a reštaurácií podľa množstva používaných biopotrávín (30 %, 60 %, 90 %), školenia a mobilné poradenstvo pre prevádzkarov a kuchárov vo verejnom stravovaní. V jedálňach sa okrem ekologického pôvodu potravín zamerali aj na zdravšie a pre klímu prospešnejšie jedlá: menej mäsa, viac šalátov a koreňovej zeleniny, sezónne suroviny, zníženie množstva odpadu.

V Kodani sa im takto podarilo dosiahnuť až 90 % biopotrávín v zariadeniach verejného stravovania už v roku 2015, a to bez zvýšenia ceny jedál.

Miloš Homola

Na Salaši Zbojská

Spoločné foto z výpravy na BIOFACH 2019